

Η ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΕΝ ΤΗ Π. ΚΑΙ Ν. ΔΙΑΘΗΚΗ.

Ἡ ἀλληλογραφία ἐν τῇ κυρίᾳ τῆς λέξεως σημασίᾳ ἦτο σπανιωτάτη παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑβραίοις, διότι προτιμότερα ταύτης ἦτο ἡ δι' ἀγγέλου προφορικὴ ἐντολή. Βεβαίωτατον ὅτι ἡ γραφή ἦν πολλῶν πρότερον εὐχρηστος, ἀλλ' ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως μέσων συγκοινωνίας ἡ ἀλληλογραφία δὲν ἠδύνατο ἄλλως νὰ γένηται ἢ δι' ἀγγέλων καὶ ὁδοιπόρων. Ἐκ τῶν ἐπιστολῶν, ὧν μνεῖα γίνονται ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ, βλέπομεν ὅτι καὶ οἱ βασιλεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες ἐν γένει δι' ἀγγέλων ἐπέτασσαν τοῖς λαοῖς καὶ τότε μόνον ἔδιδον καὶ ἐπιστολάς τοῖς ἀγγέλοις, ὅταν ὁ τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν σκοπὸς ἔδει νὰ ᾖ μυστικός, ἢ εὐγενείας ἕνεκα, ἢ ὁσάκις ἦτο ἀναγκαῖον ἢ προφορικῶν ἀγγελιῶν νὰ γένηται διὰ τῶν βασιλικῶν γραμμάτων ἐντονωτέρα. Οἱ βασιλεῖς συνήθως ἐχρῶντο τοῖς σωματοφύλαξιν αὐτῶν ὡς ἀγγέλοις ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ των. Ἐκτὸς ὅμως τῶν βασιλέων καὶ τῶν ἀρχόντων καὶ οἱ προφῆται ἔγραφον ἐπιστολάς, δι' ὧν ἠγγέλλον τοῖς ἀνθρώποις τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Συνηθεστέρα δὲ καὶ μείζων ἤρξαστο νὰ γίνηται ἡ ἀλληλογραφία ἀπὸ τῆς κυριαρχίας τῶν Περσῶν κυρίως. Αἱ βασιλικαὶ διαταγαὶ ἔχουσαι τύπον σχεδὸν τῶν νῦν βασιλικῶν διαταγμάτων ἐπέμποντο ἔγγραφοι. Ὡσαύτως ἔγγραφοι ἐπέμποντο πρὸς τὸν βασιλέα ὑπὸ τῶν περσικῶν ὑπαλλήλων διάφοροι περὶ τῆς χώρας εἰδήσεις, πρὸς οὓς ὁ βασιλεὺς ἀπεκρίνετο ἔγγραφως πάλιν διὰ τῶν βασιλικῶν γραφῶν. Οὐ μόνον δὲ ἡ μεταξὺ βασιλέως καὶ ὑπαλλήλων ἀλληλογραφία ἐτελεῖτο δι' ἐπιστολῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ μεταξὺ ἀνωτέρων καὶ κατωτέρων ὑπαλλήλων. Πρῶτος ὁ Κύριος ἐρῦνθιμὸς πῶς ταχυδρομεῖον τῆς πολιτείας ἐν τῇ νῦν σημασίᾳ τῆς λέξεως. Οἱ βασιλεῖς πρὸς ἀποστολὴν τῶν δημοσίων ἔγγραφων οὐ μόνον πεζοπόρους καὶ ἐφιππούς ἀγγέλους εἶχον, ἀλλ' ἵνα τὰ ἔγγραφα ταῦτα ἀφικνῶνται ὡς οἷον τε τάχιστα εἰς τὸν ὠριμῆτον τόπον ἴδρυσαν ἐν ταῖς κυριωτέροις ὁδοῖς ταχυδρομικοῦ σταθμοῦ, ἔνθα τοὺς κεκμηκότας πεζοπόρους καὶ ἐφιππούς ταχυδρόμους ἀντικαθίσταν ἄλλοι συνεχίζοντες οὕτω τὸ ἔργον τῶν πρώτων. Ἴνα δὲ δύνανται οἱ ταχυδρόμοι οὗτοι τῆς κυβερνήσεως νὰ περατώσιν τὸ ἔργον αὐτῶν ἄνευ διακοπῆς νυκτὸς καὶ ἡμέρας, θέρους τε καὶ χειμῶνος, ἐδικαιῶντο νὰ ἀγγαρεύουσιν ἀνθρώπους τε καὶ κτήνη. Ἐντεῦθεν καὶ ἡ παρὰ τῷ Ματθαίῳ (β', 41) ῥῆσις: „καὶ ὅστις σε ἀγγαρεύσει μίλον ἓν, ὅπως μετα' αὐτοῦ δύο“. Μετὰ τὴν πτώσιν τοῦ περσικοῦ κράτους ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων αυτοκρατόρων ὠργανώθη ὅπως δῆποτε τελειότερον τὸ ταχυδρομεῖον, ἡ δὲ ἰδιωτικὴ ἀλληλογραφία ἐγένετο πολλῶν συνεθεστέρα καὶ συχνοτέρα, διότι νῦν ἠδύνατο ἕνεκα τῆς ἀναπτυχθείσης συγκοινωνίας νὰ ἐπιστέλλῃ καὶ ὁ μὴ ἔχων ἴδιον γραμματοκομιστήν. Ἐν τῇ ἀρχαιωτάτῃ

Χριστιανικῇ Ἐκκλησίᾳ ἐπέστειλλον περὶ σπουδαιοτάτων ζητημάτων οἱ Ἀπόστολοι πρὸς τὰς διαφόρους χριστιανικὰς κοινότητας καὶ αὐτὰ πρὸς ἀλλήλας. Τὸ παρ' Ἑλλήσι καὶ Ῥωμαίοις ἔθος νὰ δίδωσι τοῖς εἰς ξένην χώραν πορευομένοις φίλοις καὶ γνωστοῖς συστατικὰς ἐπιστολάς, ἵνα τύχῃσι ξενίας, ἦν καὶ παρὰ ταῖς ἀρχαιοτάταις χριστιανικαῖς κοινότησιν συνηθέστατον. Ὁ Ἀπόστολος τῶν ἔθνῶν Παῦλος ἐν τῇ Β'. Κορινθ. 3, 1 διαρρηδὴν λέγει: „ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν· εἰ μὴ χρῆζομεν, ὡς τινες συστατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς ὑμᾶς ἢ ἐξ ὑμῶν συστατικῶν“. Αἱ ἐπιστολαὶ ἔγραφοντο κατ' ἀρχὰς ἐπὶ παπύρου ἢ διφθερῶν, αἵτινες ἐλιττόμενοι ἐσηματίζον κύλινδρον, ὃν συσφίγγοντες δεσμῶ ἐσφράγιζον. Τὸ σφράγισμα κυρίως ἐγένετο, ὁσάκις τὰ ἀποστελλόμενα ἦσαν βασιλικὰ διατάγματα ἢ ἄλλα ἐπίσημα δημοσία ἔγγραφα. Τοῦ χρόνου ὅμως προϊόντος τὸ ἔθος τοῦ σφραγίζεσθαι τὰς ἐπιστολάς ἐπεκράτησε τοσούτου, ὥστε μόνον ἀνάγωγος καὶ αὐθάδης ἠδύνατο ν' ἀποστέλλῃ ἠνεπηγμένα γράμματα. Περὶ τοῦ τύπου τοῦ περιεχομένου τῶν ἀρχαιοτάτων ἐπιστολῶν μόνον συνοπτικώταται καὶ ἀτελεῖς μαρτυρίαι διεσώθησαν ἡμῖν, περὶ τῶν μεταγενεστέρων, ὅμως πληρέστεραι. Κατὰ ταύτας αἱ ἐπιστολαὶ ἤρχοντο μετὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐπιστέλλοντος καὶ μετ' ἀσπασμοῦ πρὸς ἐκεῖνον, πρὸς ὃν ἡ ἐπιστολὴ ἀπηνθύνετο. Οἱ ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν ἀποστολικῶν ἐπιστολῶν ἀσπασμοὶ καὶ αἱ εὐχαὶ καὶ εὐλογίαι ἐν τῇ τέλει προῆλθον μὲν ἐκ τοῦ παρὰ τοῖς Ἑλλήσι συνήθους τῶν ἐπιστολῶν τύπου, ἀλλ' ὁ χριστιανικὸς τύπος εἶνε πολλῶν τελειότερος, τοῦ σκοποῦ ὄντος ὅλως ἄλλοίου· οἱ ἀπόστολοι δηλαδὴ ἐσοκόπου διὰ τῶν ἐπιστολῶν νὰ ἀποτρέψωσι τοὺς ἀπειλοῦντας τὰς πρώτας χριστιανικὰς κοινότητας κινδύνους. Γνωστὸν, ὅτι αἱ πρώται χριστιανικαὶ κοινότητες ἀπετελέσθησαν ἐν χριστιανῶν ἐξ ἔθνῶν, καὶ ἐξ Ἰουδαίων. Καὶ ἐκεῖνοι μὲν, καίπερ χριστιανοὶ γενόμενοι, εἶχοντο πῶς στερωδῶς τοῦ ἔθνικου βίου, οὐπερ ἔξεις τινὲς ἠπέλουσαν τελείαν ἀνατροπὴν τοῦ ἔργου τῶν Ἀποστόλων, οὗτοι δὲ ἐξήχοντο ἐκ παντὸς τρόπου νὰ ἐξιοδαῖσωσι τὸν χριστιανισμόν, ἀγνοοῦντες ὅτι ἡ χριστιανικὴ θρησκεία ἦν καθολικὴ καὶ προῦριστο πᾶσι τοῖς λαοῖς καὶ τοῖς ἔθνεσι. Τὰς ἡμαρτημένας ταύτας γνώμας καὶ ἔξεις τῶν τε ἐξ ἔθνῶν καὶ τῶν ἐξ Ἰουδαίων χριστιανῶν, ὡς καὶ ἄλλας μεταξὺ τῶν χριστιανῶν ἐπικρατούσας διαφρέσεις καὶ κακίας, κατώρθωσαν οἱ ἀπόστολοι νὰ ποιήσωσιν αἰσθητὰς ἐπιποδοῦν, ἢ αὐτοὶ ἐπιχειροῦντες πορείας πρὸς τὰς χριστιανικὰς κοινότητας, ἢ ἀποστέλλοντες πιστοὺς φίλους, ἢ τὸ συνηθέστερον στέλλοντες ἐπιστολάς. Τὸ πλεῖστον δὲ τῆς Καινῆς Διαθήκης ὀφείλεται τῷ ἔδει τούτῳ τῶν Ἀποστόλων. Κ.

Ἐξεδῶθη ἡδη καὶ ἡ εἰκὼν τοῦ ΧΑΡ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ. Διὰ τὰ περαιτέρω ἴδε „Βιβλιοθήκη“ σελ. 15. κ. Ν. Γ. εἰς Βραΐλιαν. Ὁ 23 ἀρθ. τῆς Κλειῶς τοῦ παρελ. ἔτους συμπεριλαμβάνεται ἐν τῷ 24. ἀριθμῷ. — κ. Γ. Κ. εἰς Κίον. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν. — κ. Ι. Δ. Κ. εἰς Ρέθυμον. Ἐσημειώσαμεν καὶ ὅς εὐχαριστοῦμεν τὰ αἰτηθέντα ἀπεστάλησαν. — κ. Γ. Ρ. εἰς Μιτυλήνην. Θὰ ἐξακολουθήσωμεν. — κ. Γ. Ι. Π. εἰς Μούραις. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν φιλικὴν σύστασιν καὶ ἀναμνηστικόν. — κ. Π. Α. εἰς Ὀδησσόν. Ἀπεστάλησαν ἐγκαίρως. — κ. Π. Π. εἰς Κυπαρίσιον. Ἐλήφθησαν, τὸ δὲ περικάλυμμα δὲ ἔχρητε προσεχῶς. —

κ. Ν. Γ. Σ. εἰς Μιγαμάρ. Ἐνεγράψαμεν ὅλους, τὰ λαγεῖα λαμβάνετε μὲ τὸν 2. ἀριθμὸν, ὅς εὐχαριστοῦμεν. — κ. Φ. Α. Σ. καὶ Π. Κ. εἰς Σμύρνην. Ἐλήφθησαν, αἱ δὲ παραγγελίαι σας ἐξετελέσθησαν. — κ. Κ. Ν. Κ. εἰς Βάρναν, καὶ Μ. Ζ. εἰς Κωνσταντίαν. Ἐλήφθησαν καὶ ὅς ἐνεγράψαμεν. — κ. Κ. Γ. εἰς Πότι. Ἀπεστείλαμεν. — κ. Γ. Μ. εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Πρὸ τῆς παραλαβῆς τῆς λίαν κολακευτικῆς ἐπιστολῆς σας περὶ τῶν εἰκόνων μας ἀνέγνωμεν ἐν τῇ συναδέλφῳ „Κωνσταντινούπολι“ ἐπίσης λίαν συστατικὰς λέξεις. — Mr. Α. Φ. ἂ Smyrne. Nous vous remercions de votre remise. Quant à votre opinion peut-être plus

tard nous serons en état de nous y conformer. Notre Revue, pour dire la vérité, pris en considération nos immenses frais pour les gravures etc., est sans doute la meilleure et la moins chère de toutes les autres. — κ. Ι. Ζ. εἰς Βατούμ. Ἐσημειώσαμεν καὶ τὰ τῆς τελευταίας σας καὶ ὅς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰς φιλικὰς ὑμῶν προσπαθείας. — κ. Θ. Ε. καὶ Ι. Δ. εἰς Μεμβούρνην (Αἰστρολίαν). Ἀσμένως ἐλάβομεν τὴν αὐτῶν παραγγελίαν σας καὶ ἀμέσως ἐσπεύσαμεν πρὸς ἐκτέλεσίν της, χαίρομεν δὲ διὰ τὰ πατριωτικὰ ὑμῶν αἰσθήματα. — κ. Ν. Δ. Ι. εἰς Τοῦρνο-Μαγορέλλον. Ἐλήφθησαν καὶ ὅς εὐχαριστοῦμεν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. Στέφανος Δραγούμης. Ἰπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος (μετὰ εἰκόνας). — Μία γνώμη ὑπὸ Α. Κ. — Οἱ τρεῖς τρομεροὶ τῆς Βενετίας (μετὰ εἰκόνας). — Μικροσκοπικαὶ παρατηρήσεις. — Ὁ Δαίμων. Διήγημα ὑπὸ Ι. Ι. Κρασσέβσου. — Πινακοθήκη, ἥτοι ἐρμηνεία τῶν εἰκόνων. Πουίλα. (Ὁλίγα περὶ χρυσαίμων φυτῶν. — Φιλοπονία τῶν μελισσῶν. — Πόσον ἔπινεν εἰς Ῥωμαῖοις. — Ἡ ἐνέργεια τῆς καρδίας, Βάθη τοῦ ὕπνου. — Ὁ τύπος ἐν Παρισίοις. — Στοιχίμα. — Γιγαντιαῖος πολυπόρος. — Ἐπιστήμη καὶ Καλλιτεχνία. (Ἀνεύρεσις λατινικῆς ἐπιγραφῆς ἐν Καισαρείᾳ. — Τίς ὁ ἐφευρέτης τοῦ μικροσκοπίου. — Ἡ μαρμαρυγὴ τῶν ἀστέρων. — Μετακόμιαις μετεωρίτου. — Ἡ πτῆσις τινῶν ἐντόμων. — Ἡ θέσις τῶν Κασσιτερίδων νήσων.) — Βιβλιοθήκη. — Ἡ Ἀλληλογραφία ἐν τῇ Ν. καὶ Π. Διαθήκῃ ὑπὸ Κ. — Μικρὰ Ἀλληλογραφία. ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ. Στέφανος Δραγούμης. Ἰπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος (ἐν σελ. 1). — Οἱ τρεῖς φοβεροὶ τῆς Βενετίας. Εἰκὼν ὑπὸ C. v. Piloty (ἐν σελ. 4—5). — Χειμῶν. Εἰκὼν ὑπὸ Γουλιέλμου Κράϋ (ἐν σελ. 9).

Ἐκδότης Π. Α. ΖΥΓΟΥΡΗΣ.

Τύποις Bär & Hermann, ἐν Λειψίᾳ. — Χάρτης ἐκ τῆς Neue Papiermanufaktur ἐν Στρασβούργῳ. — Μελάνη Frey & Sening, ἐν Λειψίᾳ.